

BIBLIOTHECA IAGELLONICA. FONTES ET STUDIA
T. 23

ELŻBIETA KIETLIŃSKA

**WRAŻENIA I WSPOMNIENIA
MŁODEJ TEATROMANKI**

WSTĘP I OPRACOWANIE
JAN MICHALIK

KRAKÓW 2012

SPIS TREŚCI

Jan Michalik	
<i>Krakowianka–teatromanka</i>	7
Elżbieta Kietlińska	
<i>Wrażenia i wspomnienia młodej teatromanki.</i>	
<i>Kraków 1893–1936</i>	51
Wstęp	53
Rok 1894	55
Rok 1895	60
Rok 1896	72
Rok 1897	81
Rok 1898	93
Rok 1899	105
Rok 1900	117
Rok 1901	122
Rok 1902	139
Rok 1903	169
Rok 1904	202
Rok 1905	219
Rok 1906	231
Rok 1907	241
Rok 1908	255
Rok 1909	267
Rok 1910	284
Rok 1911	290
Rok 1912	305
Rok 1913	319
Rok 1914	323
Rok 1915	329
Zakończenie	334
Wspomnienia teatralne	351
Indeks	359

KRAKOWIANKA–TEATROMANKA

Nie ma wątpliwości, że wrażenia i wspomnienia „młodej teatromanki” będą wykorzystywane przede wszystkim – jak do tej pory – selektywnie, instrumentalnie, bo przez osoby zainteresowane jednym aktorem, jednym pisarzem, jednym dyrektorem, jednym okresem itp. Tylko sporadycznie zajmować będzie sama autorka tego zupełnie wyjątkowego świadectwa odbioru sztuki teatralnej przez widza. W dziejach teatru polskiego nie można wskazać podobnej relacji.

W jakiś sposób przypomina ona ogłaszane kiedyś przez „Pamiętnik Teatralny” wyciągi fragmentów dzienników takich twórców, jak: Zygmunt Krasiński¹, Jerzy Zawieyski², Zofia Nałkowska³, Stefan Żeromski⁴, Maria Dąbrowska⁵. Jest jednak zasadnicza różnica pomiędzy wymienionymi a „młodą teatromanką”. Ich pozycja w życiu kulturalnym, dorobek artystyczny, poglądy, koleje życia w głównych rysach są powszechnie znane. Ich opinie o teatrze rozpatruje się ze względu na ich ogląd życia teatralnego i ich własną twórczość. W przypadku „młodej teatromanki” sytuacja jest dokładnie odwrotna: Elżbiety Kietlińskiej nie zna nikt, nikt o niej nic nie wie. Można ją określić tytułem popularnej przed ponad dekadą powieści Tomusza Tryzny – *Panna Nikt*.

Wiedza o wykształceniu, doświadczeniach, biografii, środowisku, upodobaniach, uprzedzeniach Kietlińskiej jest niezbędna, by zorientować się w jej kompetencjach, by poprawnie interpretować liczne teatralia – jedyną pozostałość długie lata prowadzonego dziennika, spisywanego bez myśli o udostępnieniu jego zawartości komukolwiek, bez brania pod uwagę możliwości konfrontacji z opinią publiczną własnych zapisków. Krakowianka prowadziła dziennik przez całe niemal życie, od lat dziewięćdziesiątych XIX w. co najmniej do połowy lat czterdziestych XX w. Biblioteka

¹ Zob. J. Timoszewicz, *Krasiński o teatrze*, „Pamiętnik Teatralny” 1959, z. 1–3, s. 47–101.

² Zob. J. Zawieyski, *O teatrze. Z „Dziennika” 1955–1961*, oprac. S. Trębaczekiewicz, „Pamiętnik Teatralny” 1979, z. 3–4, s. 392–406; idem, *O teatrze. Z „Dziennika” 1962–1969*, oprac. S. Trębaczekiewicz, „Pamiętnik Teatralny” 1980, z. 1, s. 3–50.

³ Zob. Z. Nałkowska, *O teatrze. Z „Dzienników” 1899–1954*, oprac. H. Kirchner, „Pamiętnik Teatralny” 1974, z. 3–4, s. 310–341.

⁴ Zob. S. Żeromski, *O teatrze*, oprac. A. S. Warzecha, „Pamiętnik Teatralny” 1980, z. 3–4, s. 288–330.

⁵ Zob. M. Dąbrowska, *O teatrze. Z „Dziennika” 1914–1939*, oprac. T. Drewnowski, „Pamiętnik Teatralny” 1973, z. 1, s. 4–22; eadem, *O teatrze. Z „Dziennika” 1939–1965*, oprac. T. Drewnowski, „Pamiętnik Teatralny” 1973, z. 2, s. 156–186.